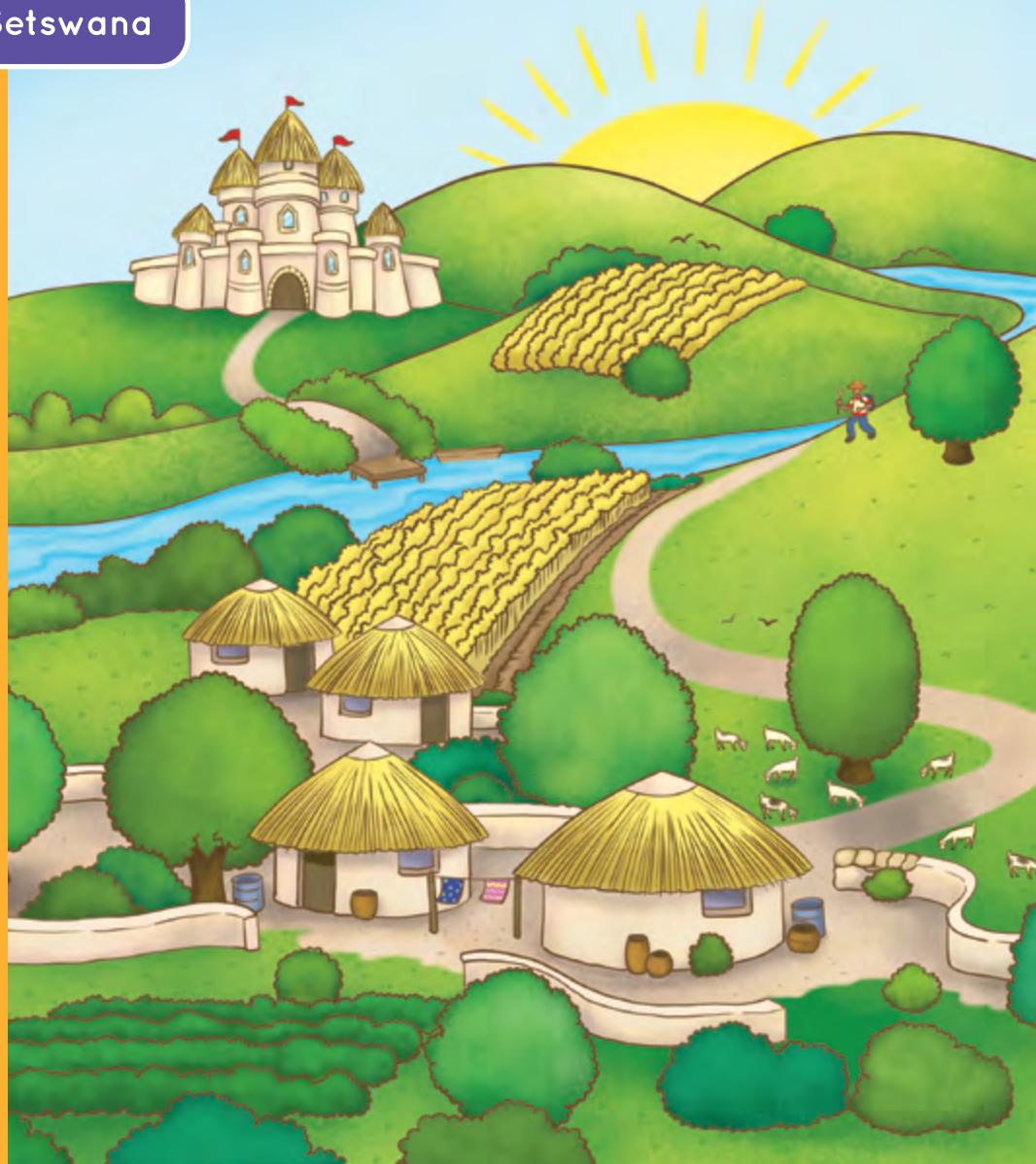

E kae Gauta?

Harold Gondwe

Setswana

E kae Gauta?

E kwadilwe ke Harold Gondwe
Botaki ka Heidi-Kate Greeff

Thanolo ka Mothabane Modise

Rre Molamu o nna le mosadi wa gagwe le bana ba le bane, e leng basetsana ba le babedi le basimane ba le babedi. Ene ele ba lolapa leo le dirang ka natla, mme ba itshidisa ka go lema kwa masimong a bona. Ba na le dipodi tse mmalwa le dikgogo tse di tshelang.

Bana ba bona ba itshwareletse kwa sekolong ebile ba ya sekolong ka metlha.

Yo mongwe wa basimane, Selomo, a batla go ithutela Bofofisi.

O ne a ikaeletse gore o batla go tokafatsa seemo sa lolapa lwa gagabo.

Batho ba feleletsa ba bitsa Rre Molamu ka leina le, ka gore o ne ka gale a tlholo a tshwere thobane mo seatleng sa gagwe, e bile a le pelo-khutshwane, mme a tlholo a goelela ka go tenega a omanya batho ka dinako tsotlhe.

Fa go ne go ka diragala gore yo mongwe wa ditsala tsa gagwe a mo tene, o ne a utlwala a re, "Ke tla go thuba tlhogo ka thobane ya me, ga o nkitse sentle," ditsala tsa gagwe di ne di mo tshega ka ntlha ya gore o ne a ise a otle ope ka thobane ya gagwe.

Rre Molamu o ne ka metlha a tsoga phakela,
mme a ya go dira kwa tshimong ya gagwe.
O ne a jetse mmidi, matokomane le mefuta e
e farologaneng ya merogo ya matlakala mo
tshimong ya gagwe.

Seo se neng sa mo kgoreletsa, e ne ya nna
komelelo, tshimo e omeletse mme pula e sa ne.

O ne ka gale a akanya ka tsela eo a neng, a ka
kgona go fitlhelela metsi ka teng.

Letsatsi lengwe a ipolelela: "Fa nka kgon a go epa mosima o o boteng gape o bulegile, ka gongwe nka kgon a go fitlhelela metsi, ao nka a dirisetsang go nosetsa tshimo ya me," a bua se a ntsha didiriswa tsa gagwe tsa go epa, a tsamaya a ya kwa lefelong leo a neng a solo fela gore a ka iponela metsi mo go lona.

A simolola go epa mosima mo mosong. Batho bao ba neng ba feta ka tsel a, ba ne ba mo lebelela jaaka e kete ke setsenwa, ba nagana gore go sengwe se se phoso ka ga Rre Molamu.

"Mosoba, a o bona seo ke sebonang, a Molamu o siame sentle mo tlhaloganyong, a ka simolola jang go epa mosima mo sekgweng, fa go leng mogote jaana," ga bua Sekhokho, yo mongwe wa ditsala tsa ga molamu.

"Ke akanya okare go na le sengwe se se tlhaelang mo tlhogong ya tsala ya rona," ga tlaleletsa Mosoba. Bothhe ba tshega.

"Ke akanya fa go le botoka gore re ye go bua le tsala ya rona, gore re utlwe seo a batlang go se fitlhelela, ka seo a se dirang," ga bua Sekhokho.

Molamu a utlwa gore ditsala tsa gagwe di a motshega, gape ba nagana gore o a tsenwa. Se sa mo dira gore a epe thata go fitisia gore a fitlhele metsi.

Lesatsi lengwe, fa a ntse a epa, a utlwa okare o otile lejwe le legolo, mme a emisa, gore a kgone go lebelisia sentle lejwe le.

A sweetsa gore, go ka nna botoka fa a kase iteye lejwe le thata, mme fela a leke go epa go dikologa lejwe, gore a kgone go lentsha sentle ka tshwanelo.

Fa a santse a tsweletse ka tiro ya gagwe, ijoo! Ke eng se, seo a se epololang, ke lejwe la mofuta mang le, a rototse matlho, a lebile lejwe.

"Ke eng se, ke mofuta o feng wa lejwe o," Molamu a buela kwa tlase, a ntse a lebelela kwa thoko, a netefatsa fa go sena ope yo o bonang seo a se lebeletseng.

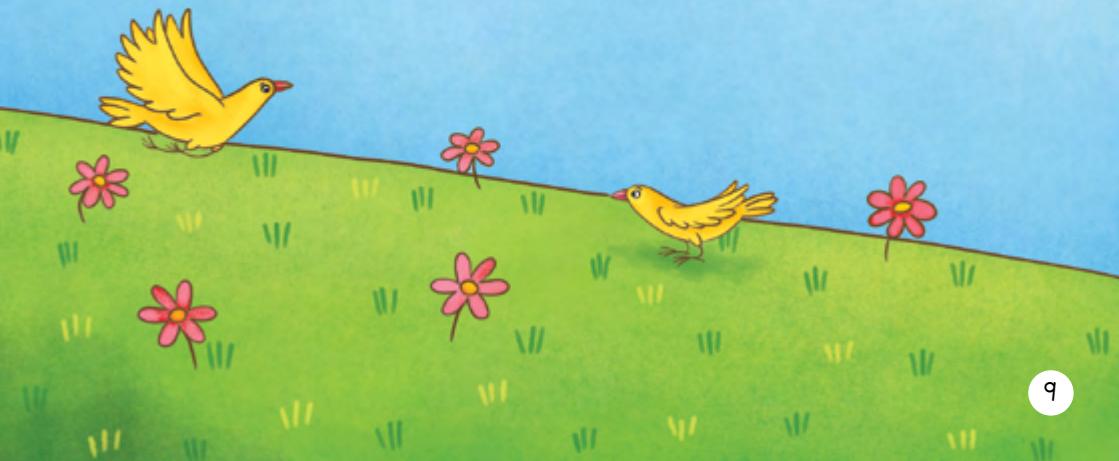
A khubama fa fatshe mme a simolola go dirisa diatla go epolola lejwe la gagwe la metlholo. E ne e le lejwe le le phatsimang, mme le phatsima le fa le ne le apesitswe ke mmu. A tsaya garangwe ya gagwe, mme a epolola lejwe lotlhe.

Lefa Molamu a sa tlhaloganye gore e ne e le lejwe la mofuta ofeng, a kgona go bona fa e le mofuta yo o kgethegile wa lejwe.

A le tsenya ka moteng ga kgetsana ya gagwe ya mokwatla. A tshoga mme a ikutlwa e kete ga a sa tlhole a na le matla, a go ka tswelela go epa metsi.

A tsaya tshweetso ya gore go botoka fa a kaya gae, gore a kgone go keleka ka kelothhoko lejwe la gagwe. A nna fa fatshe nakwana, mme morago a tsaya dijo tsa gagwe tsa motshegare, 'mageu' mme a a nwa.

Fa a santse a ntse fa fatshe, Mosoba a goroga
mme a re "Go diragala eng tsala ya me, a o lapile,
ke eng seo o se dirang ka gonne pula ga ene,
letamo la gago leo o le epang le ya go tlala leng
ka metsi?"

"Keletso ya me mo go wena ke gore, o emise
ka seo o se dirang, batho ba nagana gore o
a tsenwa."

"Jaanong o lebetse gore ke nna mang? Mosoba, a o batla gore ke go thube ka thobane e ya me jaanong" a bua a ntse a e sela.

"A ga go kgonagale gore motho a dire metlae le wena tsala ya me, ke ne fela ke go goga lonao?" ga bua Mosoba a ntse a tsamaya.

Molamu jaanong a bona go le botoka gore a ikele gae, ka a ne a sa tlhole a ka tswelala ka go epa mosima.

Fa Molamu a sena go fitlha kwa gae, ga aka a bua le ope, o ne a tlhamalalela kwa kamoreng ya gagwe, a bula kase ya gagwe ya bogologolo, mme a fitlha letlapa la gagwe ka mo teng ga yona.

A namela fa godimo ga bolao jwa gagwe, mme a lebelela a akanya gore o ya go dira eng ka lejwe la gagwe, fa a sa kgone go fitlhelela Karabo, o ne a tshwarwa ke boroko.

O ne a tsoga fa a sena go utlwa ba mmitsa gore a tle go ja dilalelo.

Molamu a feleletsa a arogana sephiri sa gagwe
sa lejwe le mosadi wa gagwe. O ne a setse a
tlhatswitse lejwe mme, le ne le bonala sentle gore
e ne e le gauta.

O ne a sweetsa ka gore go botoka gore a emise
ka go epa metsi gonne ditsala tsa gagwe
jaanong ba mmitsa setsenwa sa monna.

Kgang ya lejwe la gauta, la ga Molamu ya phatlhalala gotlhe, kanttha ya gore mosadi wa gagwe, o ne a arogana le ditsala tsa gagwe, ka sephiri sa monna wa gagwe, Ke ka moo kgang e e neng ya gasagana le naga ka bophara.

Fa ditsala tsa gagwe di mmotsisa ka gauta ya gagwe, a ganel a sengwe le sengwe mme a re, ga a itse gore ba bua ka eng.

Letsatsi lengwe, bo Mminisetara ba Kgosi ba ya kwa ntlong ya ga Molamu, go mmolelela gore, kgosi e ne ya utlwela gore Molamu o na le gauta. Kgosi o ne a re, o tla agela Molamu ntlo e ntshwa, mme a monaya sengwe le sengwe seo ena le balelapa la gagwe ba se tlhokang.

Ba Lekgotlha la Segosi, batla tsaya Molamu mme ena o tla neelana ka gauta go Kgosi, gonno a e epile mo lefatsheng leo e leng la Segosi.

Molaetsa yo, ga o aka wa itumedise Molamu. Ka go tlhoka lesego go ne go sena sepe gape seo a neng a ka se dira. Tiro ya go aga e ne e setse e simolotswe kwa legaeng la ga Molamu, ba ne ba tsentsha dithoto tse dintshwa, mme bo Mminisetara ba kgosi ba ne ba disitse kwa ntlong ya ga Molamu.

Diaparo tse dintšhwa di ne di rekilwe, botshelo bo ne bo le bontle mo go Molamu le ba lolapa lwa gagwe, seemo sa botshelo jwa bona se ne sa oketsega le go tokafala.

Mongwe le mongwe o ne a eletsa okare e kanna karolo ya lolapa la ga Molamu.

“Rra, a o a itse gore gauta ya gago ke bokae, seo kgosi a se go diretseng se sennye tota,” ga bua Tshwanelo morwa wa ga Molamu, yo mogolo.

“Mosimane wa me, o itse eng? O santse ole monnye thata, a o akanya gore fa ke ne ke sa bona gauta, re kabu renu le dilo tsotlhe tseo re nang le tsona jaanong mo gae. Le ga jaana, ke santse ke sa tlhaloganye gore ke goreng lejwe le le phatsimang le, le ka dira gore kgosi a nthekele dilo di le dintsi jaana,” ga bua Molamu.

“Go botoka gore ke tsamaye le wena Rre gore ke kgone go bona seo se tla bong se diragala.” Tshwanelo a tshwaela jalo.

“Nyaa mosimane wa me, kgosi ga ya re ke tle kena le mongwe.”

Letsatsi le ne la goroga gore Molamu a tle go tsewa, fa o ya kwa ntlong ya segosi, o tshwanetse go tsamaya ka mokoro, o tshele noka.

Molamu o ne a felegediwa ke Masole a Segosing, a tshwere kgetsana eo a neng a tsentshitse gauta ya gagwe mo go yone. Fa bale kafa gare ga noka, Molamu a ntsha gauta ya gagwe gonne o ne a batla go iphumula.

O ne a itumetse gonne a tshotswe jaaka moeng wa tlotla. Le badiredi ba kgosi tota ba ne ba eletsa okare ba ka tshwana le Molamu.

Molamu jaanong, a simolola go tshameka ka gauta ya gagwe, a e latlhela kwa godimo mme

morago a e tlamparela, ka gonne o ne a itumetse thata mme a sa itse gore a dire eng.

Ka tshoganyetso gauta ya sutlha mo gare ga diatla tsa gagwe, mme ya wela mo metsing, ka a ne a ntse fa thoko ga metsi, o ne a goelets a re:

“Gauta ya me!” Mme e ne ya wela mo metsing.

Molamu o ne are: “Mokgweetsi, emisa mokoro gore ke kgone go ya go batla gauta ya me.”

“Seo se ka se diragale, o kgon a go bona gore noka e e tletse ka metsi, mme go na le dikwena mo nokeng e, ga re batle go swa,” go ne ga bua yo mongwe wa bakgweetsi ba mokoro.

Fa ba ntse ba bua, ba ne ba atamela ntlo ya bogosi, mme ba ne ba kgona go bona gore kgosi o ne a rulaganyeditse go goroga ga Molamu ka gauta ya gagwe, moletlo yo mogolo.

Ka sebaka seo, Molamu o ne a tshogile mme a eletsa okare a ka itatlhela mo teng ga metsi. Mokoro o ne wa goroga kwa Lesakeng la Segosi, botlhe ba ne ba fologa.

Minisetara o ne a tshwere Molamu ka seatla, mme a moetleetsa kwa go Kgosi, ka gonne jaanong o ne a tshwere kgetsana eo e neng e sena sepe.

BoMminisetara le bona ba ne ba tshogile, gonne
ba ne ba itse gore go diragetse eng ka gauta.
Ba ne ba tseela Molamu kwa kamoreng eo Kgosi
a neng a mo emetse kwa go yone.

“Ke a go amogela Rre Molamu mo Lesakeng la
Segosi, ke go bileditse fano gore ke kgone go
bona gauta eo, o e epolotseng mo lefatsheng la
me,” go ne ga bua Kgosi a tletse boitumelo.

“O ka nna wa nneela gauta motlotlegi, morago re
tla simolola go keteka le wena mo moletlong o ke
o go rulaganyeditseng.”

"Gauta e kae Rre Molamu?" kgosi a botsa a otlolotse seatla sa gagwe go amogela gauta.

BoMminisetara ba leba fa fatshe, ba ne ba tshogile ka ntlha ya kgonagalo ya gore, Molamu a ka nna a tshwarwa kantlha ya go latlhegelwa ke gauta.

Molamu o tsenya seatla ka mo kgetsaneng, mme a sentsha se sa tshwara sepe, o ne a gotlhola go le gonnye

"Kgosi ya me, go diragetse phoso fa, gauta e ne ya wela mo nokeng," Molamu o ne jaanong a thatasela.

Kgosi ya simolola go tenega "Goreng o ne o tla fa kantle le gauta, ga kena kgatlhego mo go wena, kena le kgatlhego mo Gauteng."

DITEBOGO

Mokwadi

Harold Gondwe

Motaki

Heidi-Kate Greeff

Morulaganyi

Mavis Ndlovu

Motlhami

PixelPing Design

Mofetodi

Motlhabane Modise

Motlhotlhomisi

Glanice Masilo

ISBN 978-0-638-00800-5

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

LET'S GET SOUTH AFRICA READING

